

WWW.UNILIB

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Коло

СРПСКИ НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 98 13 новембар 1943 Дип. 5

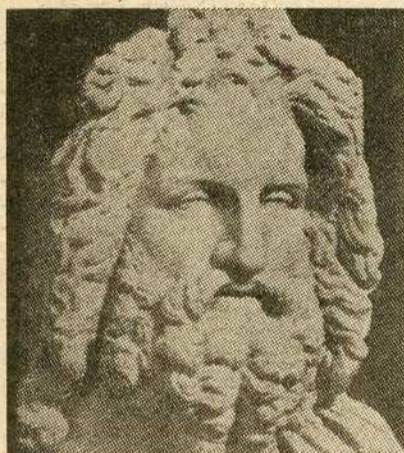

ИСТОРИЈА ЉУДСКОГ ЛИКА

Древни Грци

Како талас за таласом тако се смењују поколења, племена и народи. Има много племена и народа, давно несталих, о којима историја ништа не зна. Не знамо чак ни њихова имена. Једино знамо за оне

Зевс, Отац богова и људи. У његовом лицу вајар — кин потиче из петог века пре Христа — изразио је очигледну благодат и узвишено достојанство. Тако је грчка уметност, тако је грчки човек, развињао врховно божанство. И бујна таласаста коса и густа коврчана брада биле кроз векове идеал грчке мушке лепоте, све до доба Александра Великог када ће голобради човек постати идеал.

Народе којима је успело да оставе трагање, да свом народном генију нађу израза и да тако сачувају и своја имена пре не што ће — по вечном неумитном закону — нестати. Историја је уствари бележила великих и малих промена, насталих у вечном ходу човечанства. Најлепша је историја оних народа који су нам оставили безбројне споменике и

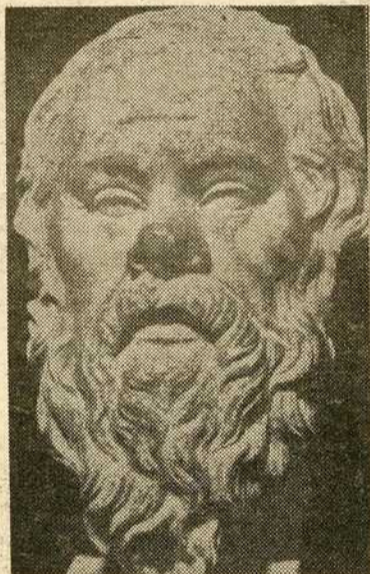
Платон (427—347) највећи грчки филозоф представљен је онако какав је стварно био. Велико чело и нешто суморно лице. Тип мислиоца. Ова Платонова глава нема већ ничег заједничког са идеализираним портретима, који улепшавајући типизира лепоту. Ово је дело реалистичког посматрања и приказивања, али сам лик, само лице има у себи много идеалистичког као што и доликује мислиоцу.

Уметност, као верно и племенито огледало, најбоље нам показује какви су

били поједини народи. И они древни народи, којих данас нема више, и они који су још увек у пуној снази или развитуку. И тако кроз уметност упознајемо и љутски лик. Зато је историја уметности у неку руку и историја љутског лика.

Занимљиво је и научно посматрати историју љутског лика кроз уметност. И ми ћемо у неколико поглавља изнети ту веома занимљиву и узбудљиву историју љутског лика и облика. Видећемо како су изгледали древни Грци, Римљани, Египћани, како су нам сачувани ликови оснивача вера, Конфучије, Буда и Мухамед.

Почињемо с древним Грцима, јер су нам они најближи данашњој култури, јер је њихова култура једна од основних данашње европске културе. Грчког човека најбоље ћемо упознати кроз вајарство. Попрсја и кипови приказују нам древног Грка од доба Хомера па

Сократ Платонов учитељ, није био, као што и глава показује, леп човек. Према појмовима грчке лепоте био је шта више и ружан. Глава коју објављујемо дело је Лизипа, али је извајана дуго година после његове смрти, по предању и отуда је донекле поред свог реализма, улепшана.

све до пропасти грчких држава и даље Државе су пропале али уметност односно култура дуго су се још држали и моћно утицали на формирање римске културе. Грчки типови претстављају читаве галерије. Видимо грчког човека идеализованог и стварног. Грчка култура имала је у главном два главна извора: јонски (азиски) и дорски (пелопонески). Атина је извршила њихово сједињење и створила онај диван склад, ону равнотежу и оно савршено обликовање које је и данас узор класичне лепоте.

Грчки уметници прели су своје мотиве највише из митологије, позоришта (игре) и спорског живота. Али, грчки уметник, човек своје богове и богиње није друкчије могао да замисли већ као људе. Грчки се богови непрекидно мешају са људима. Претстављајући неко грчко божанство грчки уметник, наоко је идеализовао лик, претстављао је грчког човека. Оно што је пред собом видео, — а видео је углавном лепе људе — уметник је пренео у мрамор, камен или бронзу.

Живописна природа, љутске страсти, славна дела јунака, дубоке емоције, о-

Александар Велики (356—323 пре Христа) инспирисао је многе уметнике. Најчувенији је портрет који је за живота израдио Лизипос и који је служио као узор свим доцнијима. Овде приказујемо лик великог војсковође како га приказује један мозаик нађен у Помпеју. Идеални лик грчког човека из Александровог доба. Голобрад. У његово време, поводећи се њиме, људи су бријали браде и бркове и само су филозофи и даље остали брадати.

осћање неумитности судбине, лепо и складно призора (позориште, игре, стадиони), а поврх свега митолошке бајке инспирису уметнике. Портрет, стварно приказивање грчког човека, идеализовано или реалистичко, почиње устварити тек у петом веку пре Христа. То значи

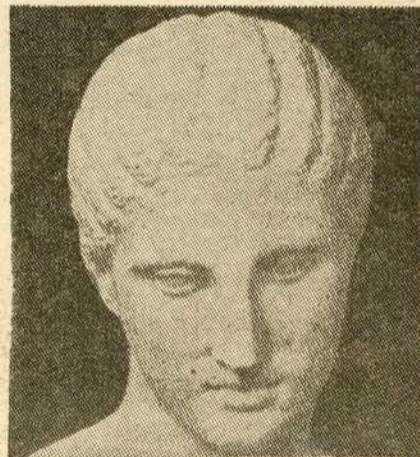

И најзад ево како су изгледали класични грчки нос и усне. Нос је скоро у истој линији, праволиниско продужење чела, а уста (део кипа чувене Милоиске Венере) дивно извајана и савршених линија.

да су грчки уметници људе који су живели пре тога доба, рецимо Хомера, приказивали онако како су га замислили или по предањима. Другим речима права историја љутског лика у Грчкој почиње тек портретима, насталим у петом веку пре Христа. Тада се и доцније појавио читав низ великих вајара-портретиста, од којих је свакако највећи Лизипос који је поред осталог дао и портрет Александра Великог.

Узбудљива, љутски и уметнички потресна, дубока, научно и лепа је исто-

рија љутског лика у древној Грчкој. Од огромног броја споменика, кипова, попрсја, рељефа, слика, мозаика или вајани, објављујемо само неколико најкарактеристичнијих и најмаркантијних, која ће најбоље илустровати оно што је већ речено. У ликовима Зевса, Платона, Сократа, Александра Великог или у идеалном лику грчке жене, какву је видео Праксителис, најбоље ћемо уочити оно што чини величину и лепоту грчке уметности односно класичног грчког лика.

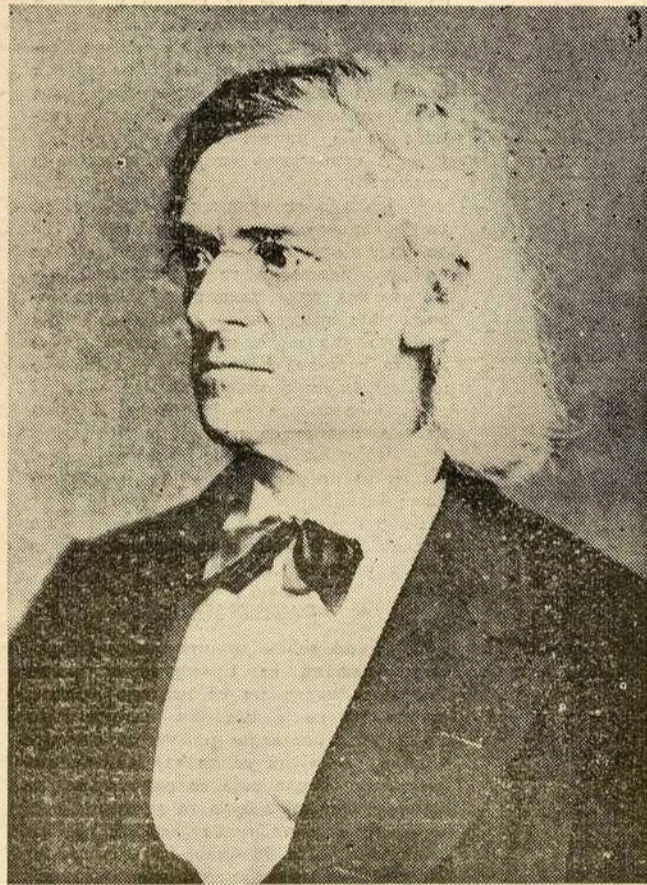

Идеални лик грчке жене. Нежне прте лица. Има у њој нечег девичанског али и уздржане чулности. Дубоко складно дело великог вајара Праксителя, из четвртог века пре Христа. Многи претпостављају да глава приказује чувену лепотицу Фрину, али то није доказано.

Уз насловну страну:
Два популарна стара београдске сцене: Софија Периа—Нешкић и Бранко Јовановић.
(Снимак: А. Симић)

Главни уредник: Мића Димитријевић *
Уредник: Бошко Токић * За фотографије:
Александар Симић * Цртеж: Ђорђе Лоба-
чев * Уредништво Поенкареова 31. Тел-
фон 25-010 * Власник и издавач Српско
издавачко предузеће А. Д. Јован Тановић *
Администрација: Дечанска бр. 31, Београд.
Тел. 24-001—10. Штампарија Београд * А. Д.
Дечанска улица бр. 31. Тромесечна претплата 58.— динара.

1 — У Кракову је недавно отворен „Шопенов музеј“. Поред осталих у њему се налази и „Плајел“-клавир, који је славни музичар нарочито волео и на коме је компоновао своја дела.

2 — На Далеком Истоку одигралају се важни политички догађаји: под вођством Јапана ствара се нова, независна Велика Азија. У том смислу проглашени су и Филипини, некада америчка колонија, независном сувереном државом. На слици, која је стигла белинограмом први претседник Филипина др Јосиф Лаурел, после објављивања независности Филипина, поздравља манифестанте.

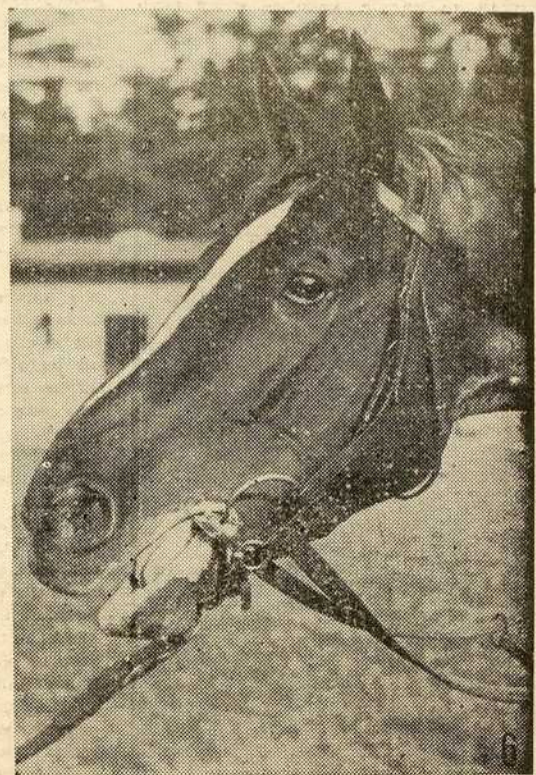
4 — Међународни шаховски турнир у Мадриду завршио се победом Естонца Паула Кереса, који је добио дванаест партија за редом и од четрнаест могућих поена постигао тринаест. Ово је врло уверљива победа каква се ретко постиже на међународним такмичењима великих мајстора.

3 — Ових дана навршило се четрдесет година од дана смрти великог немачког историчара Теодора Момзена. Његово дело „Римска историја“, коме је посветио сав свој живот, од епохалног је значаја за историјску науку.

5 — „Насмејана седморка“ зове се балетски ансамбл најмлађих у Немачкој који много обећава.

6 — Доласком зиме завршена је тркачка сезона како код нас тако и на страни. Највећи успех постигао је Алгеу, који је победио у пет највећих немачких трка (Трка 100.000, Гран при Немачке и Трка Беча) и свом сопственику донео 188.500 марака (око четири милиона динара). Ево слике тог драгоценог коња.

(Снимци: Б. Ф. А.)

Млади Таленти

Уметнички живот српске престонице пружа нове могућности раду. У том разноврсном раду има много полета и развитку наше уметности, нашег уметничког, позоришног и музичког света поклања се лепа пакња. Имамо већ довољан број школа у којима се упућују млади, нови нараштаји. Међу тим школама балетска школа Мила Јовановића заузима врло угледно место.

После ванредних успеха у иностранству, наш истакнути уметник балета Миле Јовановић, знајући колику важност има стварање и још више од тога, правилно упућивање уметничког подмлатка, основао је своју школу, која данас спада у најнапредније. Врсни уметник одличан је и педагог и његове методе рада уметнички су надахнуте, систематски и прецизно спроведене. Својим младим ученицима предаје с пуно љубави. А млади, будући уметници вежбају с много полета, љубави и разумевања. То су млади таленти.

А шта они већ знају могли смо да видимо пре неколико дана, приликом њихове приредбе приређене на Коларчевом универзитету, у корист Црвеног крста.

ФОТОГРАФИЈА

Физелер Шторх

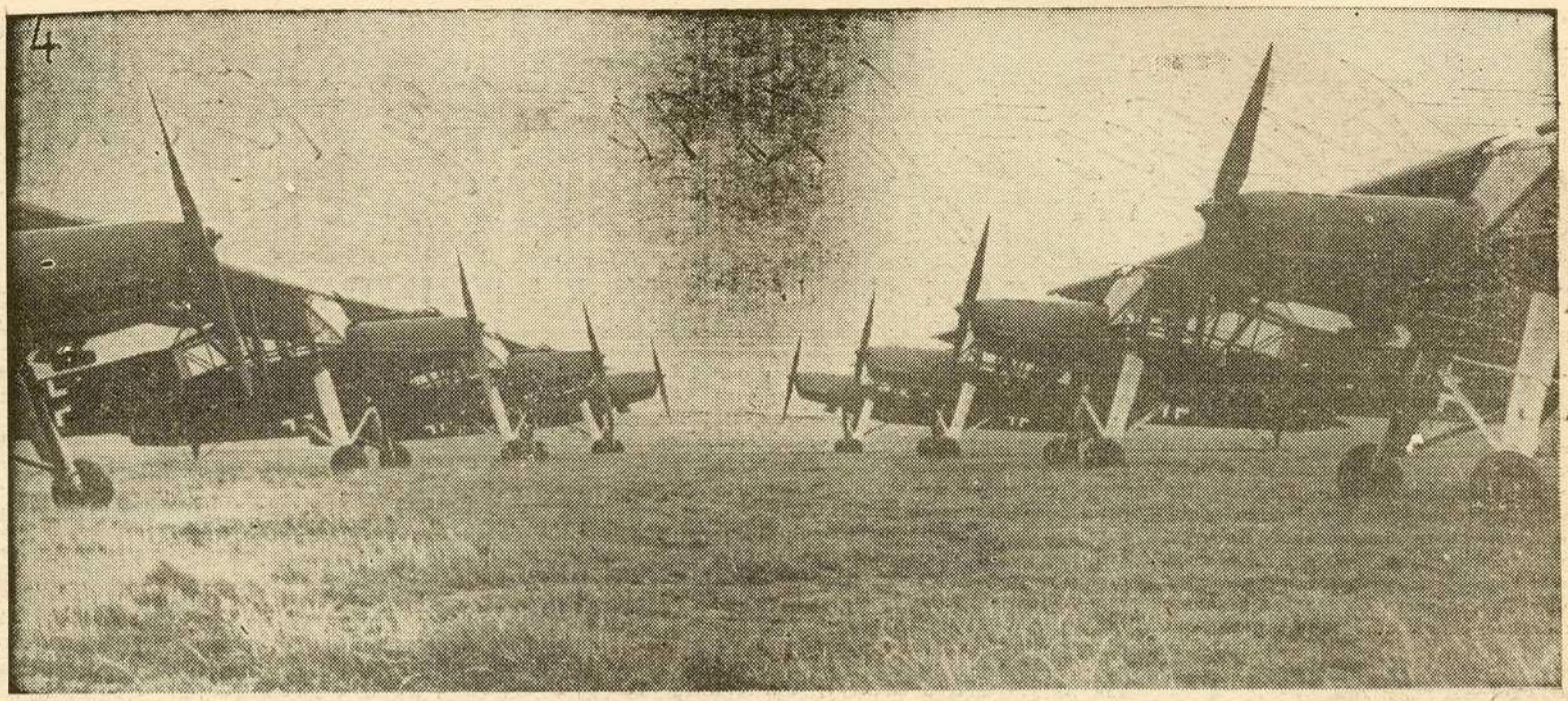

- 1 — „Физелер-Шторх“ може, по потреби, да атерира и у већем домену.
- 2 — Сензационално ослобођење Дучеа извршено је помоћу апарата „Физелер-Шторх“. Дуче је, као што је познато, био заточен у планинском Сасо у Абрџима, међу неприступачним стенама. Сиуштање и старт у ту вратоломни подвиг који ће остати забележен у историји авијације.
- 3 — Због свог лаког лета, стартовања и атерирања „Физелер-Шторх“ подесан за пренос рањеника.
- 4 — Група апарата за „блиско извиђање“ типа „Физелер-Шторх“ на аеродрому на Истоку.
- 5 — Због своје мале брзине која се може по вољи регулисавати „Физелер-Шторх“ вапредно је подесан за тачна извиђања. Снимци „Физелер-Шторха“ одликују се нарочитом прецизношћу.

(Снимци)

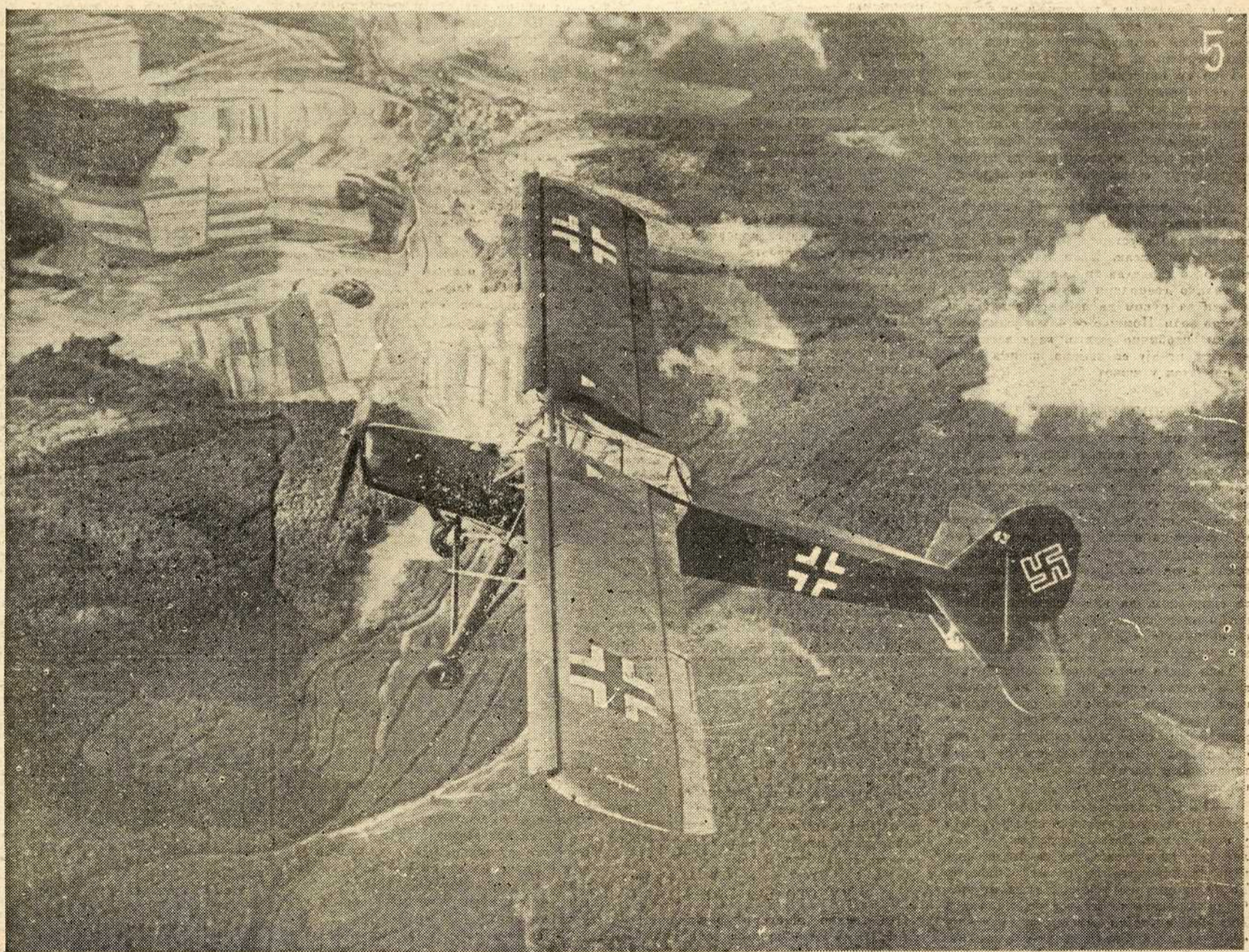
И
Х

Улога авијације у садашњем рату стално се развија и стално напредује. Може се рећи да ће имати право онај британски маршал који је после првог светског рата рекао да ће доћи време када ваздушни простор као препрека неће постојати. Но, није у питању само брзина, носивост или велики акциони радиус. Показала се потреба за апаратом малог старта, мале брзине, лаког атерирања. Немачка техника је тај задатак савршено решила. Апарат као што је „Физелер-Шторх“ нема ниједна друга ратујућа страна. Сви се још сећају смелог подвига: ослобођења Дучеа. Апарат типа „Физелер-Шторх“ спустио се на узани планински плато и стартовао преко амбиса дубоког неколико стотина метара. Главна предност овог апарата који носи име „роде“ у томе је што по вољи може да смањи брзину. Код великих и брзих апарата то није могуће, јер тешки апарат пропада, тоне, ако се број окрета елисе смањи испод извесне границе. Код „Физелер-Шторха“ то није случај. Зато он може да стартује са најмање површине, са „чаршава“, како кажу стручњаци. Није му за старт потребно више од 36 метара површине па чак и мање. Може да се спусти на малу површину, у пракси на сваку ливаду, мало игралиште, трг па чак и на раван кров куће. Сем тога апарат је необично подесан за прецизно извињање где је потребно да фотографска камера ухвати сваки детаљ. „Физелер-Шторх“ је јесте прави апарат за „блиска извињања“. За време пешадијске борбе он често у лакој лету „као рода“ кружи над бојиштем.

шту.
и „Физелер-Шторх“ је вавредно
едном аеро-
апарат типа
нимљени из
Б. Ф. А.)

ЗА ДЕЦУ, ДА СЕ РАЗОНОДЕ И ПОУЧЕ

Тамни се снег

Оштрало је и последње листиће. Шума је постала мрачна, тужна. Стари, стотини храст, непрестано је жрљао:

Ускоро ће пасти снег и покриће шуму, брег, жуте њиве, каљав пут; свајашне сваки кут.

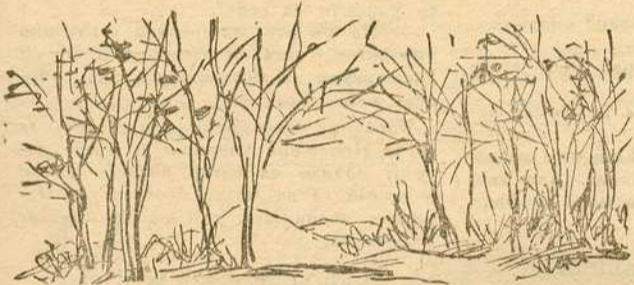
И сви су га слушали. Цела шума. Нарочито младе, овогдишње гранчице. Оне још нису znale шта је то снег и љубитљиво су га запиткивале. По-

дан, она га чека са радомпу. Боља је зима са снегом. Снег чува од мрза. Испод снежног покрива има и топлине.

Вук оштри зубе. Мора да се спреми.

Снег се ближи?
Ако, ако!
Ух, кад шћенам
јатге како,
али ће се
Јести, пити.
То ће дивна
гозба бити!

Тако мисли вук и спрема се, а не слуги да су и чобани спремни! Наместиће му они већ неку клонку!

мало се и плашиле. Усахиуло дрвце било је такође радозно. Какак ли је тај снег? Је ли много хладан? Хоће ли увек да буде, или ће нестати? Слушао храст и одговарао:

Гранчице моје и светлио првене, снег који падне трајати неће! зима кад прође, пролеће доће, нестане њега из шуме, с брега, и опет шумом владаће срећа коју нам даје осмех пролећа.

Сви су били задовољни. Много су значиле речи старог храста. Гуштер се завукао дубоко, дубоко и умртно. Није ни дишао. Птице селице одлетеле су. Врапци су се правили важи:

ми смо врапци храбри и добру и влу: по сунцу и снегу ми смо увек ту. Никад још ми нисмо напустили дом. Да ли има подвиг неки случај том?...
Хладан ветар је дувао. Снег се ближи. Само што није пао. А шума чека. Ипак, иако је хла-

У мрављаку живо. Врата су добро затворена, све цукотине запушене и зима се чека без страха. Унутра је топло, а хране има доста све до новог лета. Размислили се мрави по мрављаку и весело певају. Дошло је време њиховог заслуженог одмора. Мудро причају:

Радјли смо целог лета и скупили доста хране, на безбрижно сад чекамо најхладније зимске дане. Чујте: мрави нег вам буду прави пример рада, реда. Ко год жели срећу себи на нас нека се угледа.

Небо облачно. Ваздух хладан. — Мирише на снег... — рече столетни храст.

— Бррр... — најекно се рехени бор. — А шта мислиш када ће да почне?

— Можда још сутра!
И цела шума сада чека.

М. ВАСКИН

Паук и Жаба

(Басна)

Плете паук мрежу слабу И е висине гледа жабу. Што се близу врзе, Па је пита: што се скита Крај његових танких нита. Кад се они мрзе.

Гледа жаба у висину. Одмерава паучину. Па пауку каже: „Мој компија, баш ми прија Када ти се ткиво сија И мајсторски слаже!“

Волела бих да знам плести И мајсторлук твој извести Нег' царско благо. Сиђи доле, па се труди. Учитељ ми у том буди. Дају што ти драго“

„Хвала много“ — каже паук Од она ми оста наук. Који чулно звони: „Сваког, који муве гута. Брат нек ти је по сто пута. К'о врага се клони.“

И ја очев савет шћујем. И високо мреже снујем. Кад сам близу вода. А ако те пете жеља. Да добијеш учитеља. Ево иде родо“.

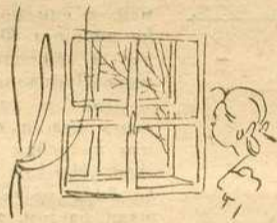
Чим то паук жаби рече. Жаба скочи и утече. Што је могла пре. И не чу се ништа више. Кад је барски вали скриве. Само једно: „Кре!...“

А-а

Јесећ

Замахнула косом рана слама: Покидала листиће са платана. Влага сузи с оголелих грана. То кроз прозор гледа мала Дана.

Гледа дуго, па упита нану: „Шта ли се то десило платану? До синоћ су све његове гране Дивним листићем биле начичкане“.

Јутрос, ево, све му листиће жутло И без реда по земљи расуто. Голе гране стрче врло ружно. Је ли, нано, то је врло тужно.

— „То је, кхери, дошла бака Слана И збрисала листиће са платана: Она увек с биља листиће скила. Ниг' се боја, нити има стила“.

— „А зар Слани није жао, нано. Што је биље тужно, распаљано?“ — „Није, кхери. Зла је бака Слана. Оваком живом добе и невзана“.

Ражљућена испреи се Дана: — „Чик нек дође мени бака Слана! Бога ми ћу да је шћутном ногом. Па нек иде куд зна с милим Богом...“

Грохтом се насмејала нана: — „Од сваког је јача бака Слана! Кад ти дође бињеш и ти така Као што је твој деда и бака“.

А-а

Чудан јунак

ЗА ГОНЕШКА

Чудан јунак погледом пролама. Покрила га кадифли долама. На глави му капнак и чепенка. Од чепенке покрива га сенка:

На ногама кончал чакшире Из чакшире босе ноге вице На ногама мамузе витешке. Ма да јунак вечно иде пешке.

Кад занева далеко се хоре И пољане и шуме и горе. Пар свих звери, лав, препун ужаса Ко зеп бежи од овога гласа.

(петао)

А-а

Мала балерина спрема се. Први пут излази на позорницу али, као што видите, ни мало није узбуђена. И сигурна је да ће имати успеха.

(Снимак: А. Симич)

Биоскоп код куће

Знате већ како се изводи биоскоп код куће: помоћу прстију, свеће или свјетилне, и комада платна или зида. Досад смо вам дали многе слике које углавном нису биле компликоване.

Али биоскоп код куће може да прикаже и компликованије слике. Ето, наместиће руке као што вам горња слика показује, опремите их једним од картона и једном клипном од хартије, па пустите да се све то пројектује на зид. Зачудићете се и сами када будете видели светленика који држи беседу на преикаоници.

Моја лутка

Моја лутка малена, Хаљина јој шарена. Пивелице лаковане, а уснице мороване.

Танке су јој обрвице а плаве јој очице. Образи јој румени, а шал јој је вунени.

По вазда ти она не леде болбона. Уме и да стоји, ал' не зна да броји.

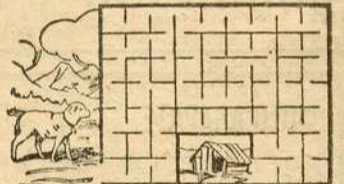
Лутки сам сву косицу уврла у ролницу. Сад јој штрикам патикице од црвене вунине.

Кад је купањ не плаче. Но кориту не скаче. Ја њу учим сваки дан, да се са њом не брукам.

Шабац.

Бранислава Д. Шајиновић,
уч. IV раз. осн. школе

Будите милостиви

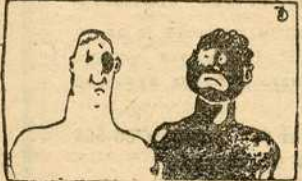
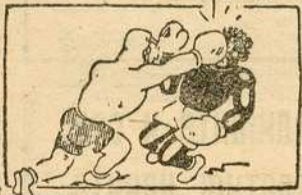
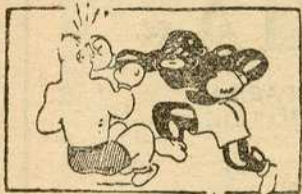
Будите милостиви и помогите јагићету да што пре дође до закљона. Без наше помоћи неће никако стићи! Покушајте, и видећете да није тешко.

Петмао у шетњи

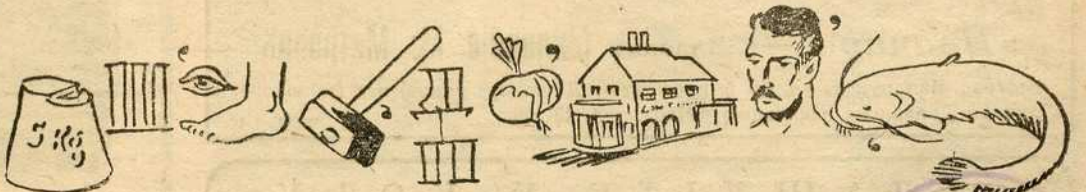
Господин Петмао пошао је у шетњу уверен да у његовој близини нема никога. Међутим, извршно се јер су исто тако изишли да се прошетају и две патке. Он их не види, али ћете их ви врло лако видети само ако слику загледасте мало пажљивије!

Прича без речи...

... или кад први и бели боксер намењају песнице.

РЕБУС

ИСТОРИЈСКЕ и друге Снеговине

ДЕПУТИРЦИ

По повратку кнеза Милоша на престо вршени су многи јавни радови, па је требао да се премести завод (скела) из Доње Првице у Бајину Башту и да се изабере место за караулу — ђумрук. Да би се доукла грађа раније већ спремна, буде неким општинама упућено наређење да пошаљу по десет виђенијих и јаких људи. У Општини ристишкој бата, не знајући о чему се ради, помисли да се траже депутирци који треба да иду кнезу Милошу. Са зове одмах општински збор, који одабере десеторицу највиђенијих општинара. Најбоље опремљени и окићени депутирци кренуше уз песму и пуцањ пушака у Бајину Башту, где се јавише капетану. Овај се слатко насмеја кад виде неспоразум, а несуђене „депутирце“ обли хладан зној. Отпасаше „свијетло оружје“, засукаше „бијеле рукаве“ па су седам дана дизаали борове греде!

Добише „депутирци“ по дванаест дан а кад се вратише, душу су им вадиле сељаци. Нарочито је страдао најзадравији Миле депутирац, звани „Мујо буљубаша“.

— Ој Миле!
— Ој!
— Кад ћеш у Крагујевац?
— А што ћу тамо?
— Зове кнез депутирце! Знам ја, ти си највише с кнезом!
— Смејао се и кнез када је чуо за несуђене депутирце:
— Какав је то луди бата што тражи депутирце да дижу балване. Али ако, нека види народ да су и мали државни послови тешки!

ЛИРСКИ ЉУБАВНИК

Покојни Немања Илић, добар глумцац, и син позоришног ветерана такође покојног Фотије Илића, жудео је као и сви млади глумци да постане члан Народног позоришта у Београду.

Играо је лирске љубавнике у трупи свога оца, и сматрао је да је као такав потребан и Народног позоришту. Али, Немања није имао фигуру која је била потребна љубавнику. Био је мали растом, дежмекаст, пре би се могло рећи убојен. Нимало идеалан тип за лирског љубавника.

И тако једнога дана дође из провинције у Београд да тражи ангажман. Пријави се тадашњем управнику позоришта. Управник га лепо прими и саслуша његове жеље, али му рече (вероватно да би га одбио):

— Господине Илићу, лирски љубавник мора сасвим друкчије да изгледа него Ви. Лирски љубавник мо-

ра да буде леп човек, не мислим баш Ромео, али ипак такав да би могла да се заљуби у њега каква Јулија. Ви сто за сада убојени, да не кажем дебели. Идите Ви натраг у трупу, па када доволно ослабите, онда дођите у Београд и јавите се за ангажман, па ћемо онда разговарати.

Немања се захвали управнику и оде са жаоком у срцу да није тип лирског љубавника. Од тога дана поче да смишља план о кури мршављења. Жеља да уђе као члан београдског Народног позоришта била је јача од брине за своје здравље. Поче да гладује. Неко му рече да треба да пије лимун и сирће. Преко десет лимунова гутао је дневно. Друге хране узимао је врло мало. Обично млека — без хлеба. И кроз два месеца, од убојеног Немање, направи се сенка од човека. Личио је на седам гладних година у Мисиру. Претвори се у стојећи чивилук. И такав оде у Београд.

Пријави се управнику и рече: да је послушао његов савет, и сада долази да се јави, пошто је ослабио.

Управник га у први мах не признаде, а кад га запита како се зове, умало не паде са столице и рече:

— Човече Божији, па шта сте Ви то учинили од себе?

— Па Ви сте ми рекли, господине управниче, када ослабим да дођем и да се јавим за ангажман за место лирског љубавника!

Управник није имао куд. Победила га је Немањина упорност и жртва коју је поднео на олтар богиње Талије и прими га за члана београдског Народног позоришта, али не за лирског љубавника.

МЕЊАЈ МИНИСТАРСТВО

Адвокату Мијату Мијатовићу дошао претставник једне велике берлинске фирме да га овај заступа и Мијат се примио. Како није знао немачки, умало је једног свог пријатеља из министарства трговине да му буде тумач. Само, нажалост, тај његов пријатељ био је муцавац. Мијат га претстави Пемцу:

— Дас ист маји фројнд! Долмеч!

Мијатов пријатељ уплаши се да Немац не помисли да је он професионални тумач и хтеде да објасни да је он секретар Министарства трговине. Зато узе да се претстави:

— Их бин секретер ин Ха... ин Ха... ха... ин Ха... ха... ха... ин Ха... ха... ха... ин Ха...

Виде Мијат да овај не може да изговори Ханделминистриум, па дрекну:

— Море мењај министарство. Може човек да помисли да му се потсмеваш.

„Драги мој татинде...“

Читајте српско «КОЛО»

ДОБРОЈ ДЕЦИ
купиће тата и мама играчке у радњи
ВОЈИСЛАВ СИМИЋ
Краља Александра 279
преко пута Гајине кафане
Трговци! Поједине играчке дајемо са олобоним пенанма на више.
38754. 1-1

ФОТО АПАРАТЕ
ДОГЛЕДЕ И СЕРВИЗЕ
КУПУЈЕ И НАЈБОЉЕ ПЛАЋА
»ХУМ«
БАЛКАНСКА 13.
38741. 3-5

5136
ДОБРИХ КЊИГА ЗА ДНЕВНО

2
динара

Матеја МЕНАДОВИЋ
29-817 БЕОГРАДСКА 31
РОМАНИ - НАУЧНЕ - ДЕЦЕ - КЊИГЕ

Златан накит
НЕ ПРОДАЈТЕ А ДА НЕ ПОНУДИТЕ НА ПОСЛЕТКУ
И ФИРМИ КОЈА НАЈВИШЕ ПЛАЋА
»ШАЈКА«, Кн. Павла 50
38752. 1-1

Златан накит стари и нови купујем
Дијаманте крупније брилијанте све величине, златне зубе, бурме, прстење, минбуше, брошеве, бразлетне, ланце, сатове златне, сребрне и металне, само исправне и од бољих познатих марака; старо злато општењено, излизано, поломљено и горело. Стари сребрни новац. Еспајг и остале исправне предмете од сребра, кристал и порцеланске, боље сервисе купује и највише плаћа позната и дугогодишња фирма „ВРАЧАР“. Све горе поменути предмете пропењује стручно и бесплатно
»Врачар« — Власник Миливоје М. Митровић
Београд, Папилулска ул. бр. 6, продужење Душанове улице, код Бајанових пиваре, Дорћолска кванташка пијаца, тел. 28-706.
38753. 1-1

Специјална радионица
ЗА ОПРАВКУ СВИХ САТОВА. КУПУЈЕ СТАРИ ЗЛАТАН НАКИТ И НАЈВИШЕ ПЛАЋА ФИРМА
ПАВЛЕ СТЕВАНОВИЋ - Поенкареова ул. 32
49350. 2-2

»СТРУМИЦА«
ОВЛАШЋЕНА ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДЊА
УГАО КРАЉА АЛЕКСАНДРА И ПРОТЕ МАТЕЈЕ 73
СТРУЧНО ОПРАВЉА СВЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ АПАРАТЕ, ПЕГЛЕ, РЕШО-Е. ГРЕЈАЛИЦЕ И СВЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ.
45390. 2-2

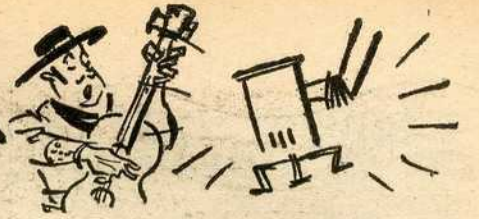
Златне зубе, брилијанте и све врсте злата и златног накита
Ако већ продајете или купујете, у Вашем интересу је да то учините преко стручне фирме „ВЕЛЕС“. Сваки рад вршимо без конкуренције по дневној пени. Злато и накит купујемо и од свих препродаваца. Фирма
»ВЕЛЕС«, Пашићева бр. 25, II спрат — Телефон 30-556
Рад сваког дана од 8 до 19 часова.
Власник **БОРА ЦВЕТКОВИЋ**
38753. 1-2

ОГЛАШУЈТЕ У КОЛУ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Калорита

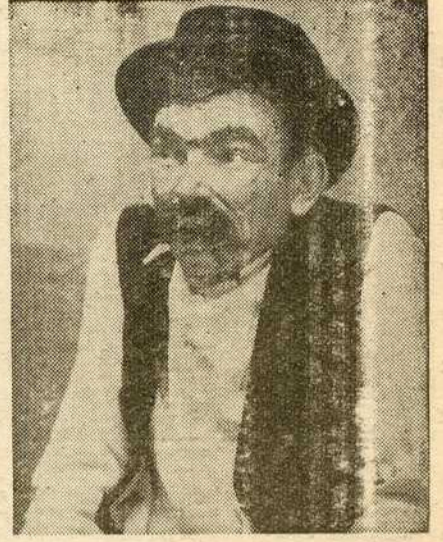
Тоза Тозић — односно „Дон Тозос“ (г. Душан Живоћић)

„Розита дел Катос“ — иначе Ружа Катих (гђица Јелка Матић)

Вана „Вандита“ и госпођа Нежић (Госпођица Огњанка Хет и госпођа Добрила Цимић)

Паја Назарен (г. Станко Буханац)

(Снимци: А. Симић)

Нова ратна реви-комедија Миће Димитријевића писца „Минут после десет“ зове се „Калорита“. Звучно и привлачно име. Али, није име неке жене, већ је то име једног — фурунчета, стварно главног јунака нове ревије која се од прекутра, понедеоника 15-ог ов. месеца приказује у Центри за хумор. Ево, неколико личности из нове комедије која је у исто време и музичка ревија најлепших шпан-

ских мелодија.

(На насловној страни су госпођа Цока Перић-Пешић, лажна Калорита, као Гина супруга дрварског трговца на велико Тозе Тозића, „Дон Тозоса“ и њен партнер, проналазач праве Калорите, Бранко Јовановић као Влаја Влајић, инжењер, шпански ђак, иначе у комедији Дон Влајос).

Ханс Мозер ПОЗДРАВЉА ЧИТАОЦЕ „КОЛА“

Беч, новембра 1943

У низу врло интересантних филмова који ће ових дана изићи из атељеа Бечког филма, истиче се нарочито весела комедија „Прио на бежо“, у којој игра главну улогу Ханс Мозер са Хансом Холтом и Елфридом Дадигом. Овај филм, који режира Е. В. Емо, одликује се изванредном ведрицом хумора и вештим расплетом радње. Господин Штрајслер (Ханс Мозер), благородни пекар и посластичар, уображава да његова ћерка мора да постане студенткиња и тиме да оствари његов властити сан из младости. Али Нели (Елфрида Дадиг) више воли домаћинство него школу, а поред тога заљуби-

се неспоразум, те да би се избегла бламажа отац сам понуди Нели оцачару, који једва дочека тај сретни тренутак.

Посматрајући снимање појединих делова овога филма осећа се снажан утисак личности уметника, међу којима доминира Ханс Мозер својим познатим и увек свежим хумором. То је комичар који излази из оквира режије и даје увек нешто специфично своје; као што смо имали прилике видети у свим његовим филмовима. Његова глума је синтеза правог хумора и стварног проживљавања.

Ханс Холт познати љубимац бечке публике, иако још млад важи као умет-

ливо своје аутограме и интересујући се за нашу земљу срдечно су поздравили читаоце „Кола“. Том приликом задржао сам се у разговору са Хансом Мозером који ми је укратко испричао свој пут до филма:

„Родно сам се у једном бечком предграђу. Још у атељеу мога оца, који је био вајар, сањао сам о позоришним да скама, због чега сам стално посећивао театар. Позориште је постала моја страст, која ме је толико освојила да

сам ступио у једну путујућу трупу и играо у разним улогама по провинцији. Мој први велики успех доживео сам у Салцбургу, у улози Молијеровог Бурдена. Тада су наступили ангажмани у великим бечким позориштима одакле сам прешао доцније к филму. Али то није ишло тако брзо ни глатко, као што се чини, јер сваки пут до успеха претставља тешку борбу којом је испуњено свако стварање.“

Никола Браковић

Ханс Холт са Елфридом Дадигом у улози оцачара и Нели (пекарева кћи)

се у једног оцачара. Отац је енергично против ове везе која му квари планове. Стога се оцачар (Ханс Холт) елегантно обуче и издаје за студента, који буде примљен да поучава Нели. Он буде од једног професора откривен и том приликом призна своју љубав. Професор (Паул Хербиргер) позива оца и саветује му да уда кћер. Овај збуњен, помисли да сам професор тражи руку његове Нели, и пресретан што ће она да постане велика госпођа, огласи свечану веридбу. У последњем моменту открива

њих првог реда. Одликује се особито својим љупким шалама, које увек имају правог ефекта, а које су укусно зачињене једном природном мимиком. Познат нам је из многих филмова, а нарочито из „Паметне Маријане“. Његова партнерка Елфрида Дадиг, такођер врло млада, али већ великог уметничког репомеа, остаје како у свим ранијим филмовима тако и у овом на висини своје улоге.

За време једне паузе Ханс Мозер и Ханс Холт дали су ми врло предусрет-

Ханс Мозер

Fotos: Wien-Film

Теби у даљини

Пролеће је било, још се добро сећам.
На брдашцу травном изнад нашег града,
Где бејасмо, драги, весели и срећни
У младости раној без бола и јада.

Али оних дана кад је судба хтела
Да нам зближи душе, и срца, и очи.
Отиш'о си, драги, док је живот прео
Златне нити среће својом чудном моћи.

Отиш'о си а да нисам знала
Да се у мом срцу нова мис'о заче
И да душа оста к'о самотна јела
Око које ветар завија све јаче.

Све је прешло као прамен магле.
Отиш'о си, премда ништа било није.
Без суза и речи, без праштања дугих,
Далеко, далеко, где сродника није.

И у глухе сате кад све живо спава.
Само бледи месец са висина блиста.
У мени се јавља успомена плава.
Лена као срећа, к'о кринови чиста.

Ал' доћиће време, вратићеш се, драги,
На брдашце травно изнад нашег града,
И бићемо опет весели и срећни,
И куцаће срца вољена и млада.

Крушевац

Д. Н. М.

Она верно чека свога вереника — заробљеног српског војника ...
(Снимак: А. Симић)

Група војника после повратка из заробљеништва, сада на раду у Београдској војној болници, сликала се заједно са болничаркама.

(Снимци: Приватна својина)

Наша у заробљеништву

Једна група српских војника у заробљеништу, Сталаг VI Б

Група заробљених српских официра из Офлага XIII Б

НЕДЕЉА 7 НОВЕМБАР.

Једног нашег суседа напустила супруга после неких четрнаест година брачнога живота. Госн комшија га срео на степеништу, пружио му руку и таман заустео да му нешто каже, кад га онај пресече:

— Не! Немојте ми честитати... Већ се вратила...

ПОНЕДЕЉАК 8 НОВЕМБАР.

Прегледао јуче лекар госпа комшиницу која је нешто кељкава ових хладних дана, па јој рекао:

— Госпођо, много бисте се боље осећали кад бисте се навикнули да увек, кад спавате, лежите на десној страни...

— А, то никако не могу господине докторе — узме госпа комшиница да се вајка...

— А, зашто?

— Зато, што мој муж увек у сну говори а ја на лево уво не чујем баш најбоље.

УТОРАК 9 НОВЕМБАР.

Уздиху две наше сусетке за прошлим временима. Једна ће тек рећи, после дубоког уздаха:

— Ах како је то дивно кад човек може да лешкари до десет сати пре подне и онда зазвонити собарици...

— Шта зар имаш собарицу? — разрогачи очи она друга.

— Нажалост, за сада имам само звонце...

СРЕДА 10 НОВЕМБАР.

Био јуче рођендан госпа комшикин па се скупило друштво. Седимо, пијучкамо неко добро винце, а госн комшија нас по обичају забавља: Прича нам како неки лекар прегледао неког пацијента па му рекао:

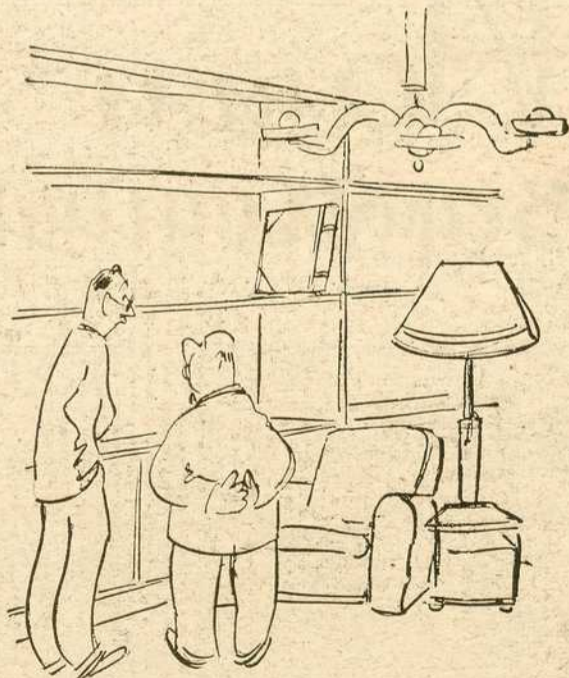
— А кад будете употребили лек који вам сада дајем, бићете млађи за десет година!

— Хвала гос'н докторе, само... да ми случајно због тога не одузму пензију.

— Плућа и срце све је у реду! Једино што вам је потребно то је кретање. Кретање, кретање и што више кретања... Најмање три сата дневно потребна вам је шетња...

Болесник завацио:

— Ух, ако Бога знате госн докторе! Добро, послушаћу вас, кад мора, само молим вас реците ми да ли ту шетњу треба да обавим пре разношења поште или после, јер ја сам, знате, писмоноша...

— Шта, зар у целој својој библиотеци имаш свега једну једину књигу?

— Да! Каталог књига које сам другима позајмио!

— Шта? Ви тврдите да овај мајмун може да има највише четири године? А ја вам велим да би вам лепо могао бити отац!

ЧЕТВРТАК 11 НОВЕМБАР.

Пребацује, пре неки дан онај наш суплент из комшилука својој лепшој половини:

— Молим те, жено, погледај мој зимски капут, што си ми га јутрос извадила... Опет су се увукли мољци...

— Е, то не разумем, кад сам баш нарочито обратила пажњу на твој капут па сам га, да се мољци не би увукли, била закопчала овог до доле...

ПЕТАК 12 НОВЕМБАР.

Пита синоћ госн комшија оног нашег суседа што никако не може да уравни своје брачно стање:

— Чујем да сте јуче имали велико друштво... Шта сте то прославијали?

— А, ништа нарочито... Славили смо десети повратак тридесетог рођендана моје жене...

СУБОТА 13 НОВЕМБАР.

— Могли бисмо да се угледамо — каже јуче госн комшија — на сељаке из околине Београда у погледу „ширења вести“. И у прилог тога испричао нам како се отегао низ сељачких кола на друму, на самом улазу у варош. Неко запитало оног на првим колима:

— Шта има ново тамо код вас?

Сеља смаче раменима и рече:

— Питај оне у колима позади, они су доцније изишли из села!